

"רוב חברי הם יהודים"

זהו הסיפור על מחמוד, שעשה דרך ארוכה מן הכפר הכרואי הקטן עד שהפך לבן אדם אוניברסלי. טוב לדעת שגם אחרי שנתיים לאינתיפאדה, יש מי שמדבר על שלום ודו-קיום בין יהודים וערבים

שמו הקודם הוא מחמוד, והוא נולד במאהל כרואי בכפר שוקת שליד ערד, לפני 28 שנים. ככל ילדי הכפר ביקר בבית-הספר המקומי, שדיו עשוי מפחוגים; "בית-ספר מאוד פרימיטיבי, עלוב וקר. למרות שגדלתי כילד כרואי לכל דבר, כבר אז החלו להכשיל תוככי ניצנים של מחשבה עצמי-אית, של מאיסה במוסכמות. תמיד תמכתי בשלום ובדו-קיום בין יהודים וערבים.

"לאט לאט התחלתי להשמיע את דעותי בקרב המשפחה ואנשי הכפר, אבל לא חלמתי שאזכה לנאום כזה. כפי שארשק' של תל-אביב לפני כשלושים אלף איש, כפי שבועית לפני זמן קצר".
במעט כל חברי לכיתה ולשעט כבר נשואים ומתגוררים בתחומי הכפר. אני, לעומת זאת, עובד את הכפר לפני שמונה שנים. רוב חברי הם יהודים. אני פעיל בארגונים שונים כמו 'אמנסטי', מנוי על 'הארץ', ומאוד מתעניין בפוליטיקה ובחי-סים בינלאומיים. לא פלא שרבים בכפר נראים בי 'כִּבְשָׁה שוחרר'".

מחמוד, שאת שמו החדש נגלה לכם בהמשך הכתבה, הוא בעל מיבנה גוף צנום, וכשהוא מרצה בעברית הצחה שלו את דעותיו, הוא נשמע כס' מורטני שנה ג' בפקולטה למדעי המדינה: "עוד ביהודי נער עורר בי הנושא של זכויות האדם עניין רב. יום אחד ראיתי בטלוויזיה תכנית על 'אמנסטי', והראו את הסמל שלהם. ציירתי את הסמל על קרטון, ותליתי אותו אצלי. מאוחר יותר התירתי עם ראש אגודת 'אמנסטי' בארץ, אייאל ברוך, נעשיתי פעיל, ההתמתי אנשים על עצמות, והשתתפתי בחוגים ופגישות".

כברך אנב מזכיר מחמוד את פעילותו ב"מנוה", אגודה ישראלית לזכויות האדם, ובתי-אטרון היהודי-ערבי "פעמה". דומה, שבשמונה השנים מאז עזב את הכפר עשה דברים כה רבים, עד כי קשה לעקוב אחריו. הוא נהנה לספר על עצמו, ומה"סנסציה" שדבריו מעוררים.

"לפני שנתיים שברתי דירה בקריית-מלאכי, ועסקתי בנייהל משרדי חברת אבטחה במקום. כשסיימתי את עבודתי שם, פניתי לתחום שונה לחלוטין, והיום אני עובד כמפעיל בתיאטרון ברי כות 'עירן' בתל-אביב".

אתה רוצה לעסוק בפוליטיקה?

בן אדם אוניברסלי, בעבר מחמוד

"לפני כחצי שנה נפטר ד"ר גירט ציפל מקיבוץ כפר-מנחם, שהיה אבי הרוחני. הוא היה הומניסט גדול, לוחם למען אהבת הולדת, חופש ודימוקרטיה. הוא ראה כי ערבי כרואי המנסה לצאת משיגרת המדבר, ותמוך בי לאורך כל הדרך. הוא הכיר לי אנשים רבים, ועורר לי לקדם את הפעילות שלי. אני אוהב של מהתמחה גאנדי, מרטין לותר קינג, לך וולאנסה ועוד, המסמלים בעיני לחמי חופש גדולים".

גם בעניינים שבינו ליבנה אתה שובר מוסכ' מות?

"אין אני יכול אחרת? אינני מאמין שאוכל למי צוא היום שפה משותפת עם נערה בירואית. זה יוכל אולי לקרות בעוד עשר שנים. לא, המנישים שנה. יש לנו פתגם שאומר: 'שים את ראשך בין

כל הראשים - התכופה ותכה לחרב'. אני לא דוגל בו.

"החברה שלי היום היא יהודיה, סטודנטית למי שפטים. כשאחשוב להקים משפחה, אתחנן עם מי שתתאים לי ותהיה בראש שלי, מבלי להתחשב בלאום ובמוצא שלה. אני רואה את עצמי אדם כלל עולמי".

ולכן שינית את השם?

"שיניו השם בא לסמל את האוניברסליות והד הומניות שאני רבך בהן, כי אני אדם חופשי שלא משתייך לשום פלג, בן-אדם אוניברסלי".

או יום בהיר אחר, לפני כשבוע-נכנס-מחמוד למשרד הפנים ב"כלבו שלום", וביקש לשנות את שמו לאוניברסלי בן-יאזם, וכך הוא רשום היום בתעודת הזהות שלו: "הו היה קטע. הגעתי עם כל השפטים לפקידה, שכבר הכירה אותי, והיא התרגשה ואיחדה לי כל טוב, כשכל האנשים שבתור מאחורי אינם יודעים כמה העניין".

אתה זוכה ליחס מיוחד מאז שיניו השם?

"פקיד הבנק, למשל, נשאר פעור פה מולי, והתגובות של השאר דומות. כשה'שוק' הראשון חולף, הם מחייכים ומחלקים מחמאות".

ומה אומרים במשפחה?

"אמא שלי כבר מכיר'ת אותי ומגיבה בצחוק. אבא הוא אדם ליברלי, ואני חושב שהוא מתחיל לחבין את מעשיי. אחיי כבר התרגלו לדרך המי-חשבה שלי, ולא הופתעו".

החבר'ה קוראים לו פשוט בן: "יש לי חברים שבאים לסופי שבוע לכפר, ומשפחתי מקבלת אור-חם יפה מאוד".

לפני שנפרדנו, שאל אותי בן אם כבר שמעתי על בתי-הקברות שהוא עומד להקים ביהוד עם חבר ב"גוה שלום", כפרם המשותף של מוסלמים, נוצרי-רים ויהודים. "זה יהיה בית קברות חילוני לבני אדם ולחיות מחמד. מטפי ההלוויה יהיו יפוי ושמי-חים, כי המוות הוא חלק מהחיים ולא צריך להתע-צב בגללו".

אני חושב להנהיג הפרחת בלונים והשמעת מוסיקה, שתתאים לאווירת ההשלמה שתישנה שם. אם הכלבה שלך תמות יום אחר, תוכלי לקי-כור אותה בבית-הקברות שלנו, ולהציב על המצ-בה פסלון מברונזה כדמותה. כמו כאמריקה".

גליה גוטמן